

Sygn. akt VI P 540/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2019 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Beata Piórek
Ławnicy:	Jadwiga Baranowska Elżbieta Piekoś-Doroszewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Monika Kłosek

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2019 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko (...) Oddział Regionalny

w G.

o nawiązanie stosunku pracy

I. Powództwo oddala.

II. Zasądza od powoda P. K. na rzecz pozwanego (...) Oddział Regionalny w G. 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI P 540/18

UZASADNIENIE

Powód P. K. w pozwie z dnia 31 10 2018r. wniesionym przeciwko (...) Oddział Regionalny w G. wniósł o nakazanie pozwanemu nawiązania z powodem stosunku pracy na czas nieoznaczony, na stanowisku radcy prawnego z miesięcznym wynagrodzeniem zasadniczym brutto w wysokości 2 000 zł oraz dodatkiem funkcyjnym w kwocie 600 zł brutto w wymiarze 1/2 etatu –minimum 1/5 czasu z 8 godzin /dobę tj. Minimum 1/5 ze średnio 40 godzin tygodniowo .

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał m.i. , iż w wyniku przeprowadzonego naboru powód wygrał konkurs na stanowisko radcy prawnego w (...) Oddział Regionalny w G. i na podstawie umowy o pracę na okres próbny z dnia 12 stycznia 2018r. został zatrudniony na wskazanym stanowisku w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem 2 600 zł brutto miesięcznie na okres od 15 stycznia 2018r. do dnia 14 kwietnia 2018r. Dwa tygodnie przed upływem okresu próbnego , na jaki została zawarta umowa o pracę doszło do spotkania w gabinecie dyrektora (...) OR w G. powoda z dyrektorem I. K., w trakcie którego strony ustaliły , że w związku zamiarem kontynuowania współpracy po okresie próbnym , pracodawca zatrudni pracownika na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, najpierw na czas określony

na okres 6 miesięcy , a po upływie tego okresu na czas nieoznaczony. W wyniku tych ustaleń strony w dniu 6 kwietnia 2018r. zawarły umowę na czas oznaczony od dnia 15 kwietnia 2018r. do 14 października 2018r. W połowie września 2018r. I. K. została odwołana ze stanowiska dyrektora Oddziału Regionalnego (...)w G., a w jej miejsce z dniem 26 września 2018r. powołany został J. P., który nie wyraził woli zawarcia z powodem umowy o pracę na czas nieoznaczony oraz ogłosił kolejny konkurs na stanowisko radcy prawnego , a powód wezwał dyrektora pozwanego do anulowania naboru na ww stanowisko oraz do zawarcia z powodem umowy definitywnej w terminie do 30 października 2018r. , lecz bezskutecznie.

Powód powołał się na treść art. 390 § 1 kodeksu cywilnego, zgodnie z treścią którego , jeżeli strona zobowiązana do zawarcia umowy przyrzeczonej uchyła się od jej zawarcia , druga strona może żądać naprawienia szkody , którą poniosła przez to , że liczyła na zawarcie umowy przyrzeczonej. Strony mogą w umowie przedwstępnej odmiennie określić zakres odszkodowania . Jednakże , gdy umowa przedwstępna czyni zadość wymaganiom , od których zależy ważność umowy przyrzeczonej , w szczególności wymaganiom co do formy , strona uprawniona może dochodzić zawarcia umowy przyrzeczonej- §2 art. 390 k.c.

W ocenie powoda strony ustaliły wszystkie istotne elementy umowy o pracę , a termin zawarcia umowy 15 października 2018r. upłynął bezskutecznie .

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Oddział Regionalny w G. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Pozwany w uzasadnieniu wskazał , że brak jest w aktach osobowych powoda wzmianki o ustaleniach między stronami zarówno w postaci pisemnego potwierdzenia zawarcia umowy przyrzeczenia , czy chociażby notatki służbowej potwierdzającej okoliczności , na jakie powołuje się powód . Zgodnie z przyjętą procedurą zatrudnienia w (...) , znaną obu stronom niniejszego postępowania , podstawą zawarcia umowy o pracę na czas określony i nieoznaczony jest potwierdzenie przez dyrektora oddziału wniosek o zatwierdzenie kandydata na danym stanowisku. W dniu 6 04 2018r. zatwierdzono kandydaturę powoda na stanowisko radcy prawnego w OR. Zatwierdzeniu podlegała jednak jedynie umowa na czas określony od 15 04 2018r. do 14 10 2018r. na 1/2 etatu. We wskazanym wniosku nie ma mowy o umowie na czas nieokreślony. Jednocześnie pozwany zaprzeczył , aby podczas któregośkolwiek spotkania z dyrektorem pozwanego doszło do określenia wszystkich istotnych elementów ewentualnego przyszłego stosunku pracy , a powód w trakcie spotkań z dyrektorem J. P. nie powołał się na rzekomo zawartą z poprzednim dyrektorem pozwanego umowę przyrzeczoną , nie poinformował też o obowiązującej stronie umowy przedwstępnej. Dopiero po 10 dniach od wygaśnięcia umowy o pracę na czas określony , tj. 25 października 2018r. powód wystąpił mailowo o zawarcie umowy przyrzeczonej o pracę i powołał się na ustalenia jej warunków. Dnia 29 października 2018r. powód zgłosił swoją kandydaturę w ogłoszonym w dniu 15 października 2018r. konkursie na stanowisku radcy prawnego. Powód nie wskazał konkretnej daty rzekomego spotkania z I. K. , a tym samym zawarcia umowy przyrzeczenia , jak również nie określił jednoznacznie jej treści . W aktach osobowych powoda brak jakiegokolwiek wzmianki na temat zawarcia przedwstępnej umowy o pracę. Pozwany wskazał , że do ważności umowy przedwstępnej kluczowe jest to , czy strony ustaliły istotne postanowienia ostatecznej umowy o pracę , oznacza to , że bez określenia przez pracodawcę i pracownika istotnych warunków umowy przyrzeczonej nie dojdzie do zawarcia umowy przedwstępnej i pracownikowi nie przysługuje wobec pracodawcy żadne roszczenie . Ciężar dowodu , co do okoliczności uzasadniających twierdzenie o zawarciu umowy przedwstępnej spoczywa na stronie , która wywodzi z niego skutki prawne , czyli na powodzie. Ponadto zawarcie umowy wymaga złożenia przez strony zgodnych oświadczeń woli . Dyrektywy wykładni zawarte w art. 65 k.c., a szczególności zasada , że przy wykładni oświadczeń woli należy się opierać nie tylko na jego dosłownym brzmieniu , ale również uwzględniać zamiar oraz cel czynności prawnej , pozwala na przyjęcie , że w przedmiotowym stanie faktycznym nie doszło do zawarcia przedwstępnej umowy o pracę , zachowanie pracodawcy w żaden sposób nie wskazywało na złożenie oświadczenia woli kierowanego do powoda o chęci zawarcia umowy na czas nieokreślony.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy :

Powód P. K. zawarł z pozwanym (...) Oddziałem Regionalnym w G. reprezentowanym przez dyrektora I. K. , umowę o pracę na okres próbny od 15 01 2018r. do 14 04 2018r. na stanowisku radcy prawnego z miejscem wykonywania pracy Oddział Regionalny (...) w G. w wymiarze 1/2 etatu – minimum 1/5 czasu z 8 godzin /dobę tj. minimum 1/5 ze średnio 40 godzin tygodniowo. Z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2 000 zł brutto wg kategorii XVI , dodatek funkcyjny 600 zł , dodatek za wieloletnią pracę zgodnie z art. 22 ust.1 ustawy z dnia 16 września 1982r. o pracownikach urzędów państwowych .

Zawarcie umowy poprzedzone było postępowaniem konkursowym. W dniu 14 11 2017r. sporządzony został na piśmie w ramach przyjętej procedury wniosek o uruchomienie procedury naboru przez głównego specjalistę ds. pracowniczych za akceptacją I. K. p.o. dyrektora Oddziału Regionalnego (...) w G. , zaś 28 12 2017r. wniosek o zatwierdzenie kandydata , po przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej zespół ds. rekrutacji podjął decyzję o zatrudnieniu powoda , który spełniał wymagane w ogłoszeniu kryteria.

Dowód umowa z dnia 12 01 2018 r. k. 6 i k. 4 cz b akt osobowych, zeznanie powoda k. 76v -77 , czas od 00:36:26 do 01:02:13, wniosek o uruchomienie procedury naboru k. 1 cz b akt osobowych , wniosek o zatwierdzenie kandydata k. 3 cz b akt osobowych

Powód zawarł z pozwanym reprezentowanym przez dyrektora I. K. kolejną umowę o pracę , na czas określony od 15 04 2018r. do 14 10 2018r. na stanowisku radcy prawnego z miejscem wykonywania pracy w Oddziale Regionalnym (...)w G., w wymiarze 1/2 etatu – minimum 1/5 czasu z 8 godzin /dobę tj. minimum 1/5 ze średnio 40 godzin tygodniowo. Z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2 000 zł brutto wg kategorii XVI , dodatek funkcyjny 600 zł , dodatek za wieloletnią pracę zgodnie z art. 22 ust.1 ustawy z dnia 16 września 1982r. o pracownikach urzędów państwowych .

Zawarcie umowy o pracę poprzedzone zostało sporządzeniem na piśmie wniosku o zatwierdzenie kandydata na stanowisko radcy prawnego w OR , w uzasadnieniu wniosku wskazano , że powód sumiennie wywiązuje się z powierzonych obowiązków , jest osobą kompetentną i zaangażowaną. Potrafi pracować samodzielnie i zespołowo, chętnie pomaga innym i podejmuje nowe zadania. Jest osobą komunikatywną o wysokiej kulturze osobistej, wniosek podpisany został przez Dyrektora I. K. , kierownika Wydziału Ogólnego i specjalistę do spraw pracowniczych.

Dowód : umowa z dnia 6 04 2018 r k. 7 i k. 33 cz b akt osobowych , wniosek o zatwierdzenie kandydata k. 32 cz b akt osobowych

Powód posiadał harmonogram pracy zatwierdzany przez dyrektora oddziału. W trakcie pracy powoda miała miejsce zmiana harmonogramu pracy , zatwierdzana przez dyrektora oddziału.

Przed zawarciem lub w trakcie umowy o pracę na czas określony powód odbył rozmowę z dyrektorem pozwanego I. K. , podczas której powód zapytał dyrektora , czy zawrze z nim umowę o pracę na czas nieokreślony, a dyrektor zapewniła powoda , że tak będzie, oraz prosiła , aby powód nie szukał nowego zatrudnienia. Zapewnienia dyrektora nie zostały potwierdzone na piśmie , brak było również szczegółowych uzgodnień zakresie planowanej przyszłej umowy o pracę . Dyrektorowi zależało na zatrudnieniu radcy prawnego w oddziale w wymiarze całego etatu, gdyż przed zatrudnieniem powoda przez pewien czas oddział nie posiadał obsługi prawnej , a z uwagi na ilość spraw i brak doświadczenia na stanowisku dyrektora I. K. bardzo trudno było wykonywać czynności na stanowisku dyrektora bez pomocy radcy prawnego.

Z dniem 26 września 2018r. , po odwołaniu I. K. , J. P. został powołany na stanowisko dyrektora pozwanego Oddziału Regionalnego (...)w G.. I. K. nie przekazała J. P. , że rozmawiała z powodem i chciała , aby został on zatrudniony u pozwanego na czas nieokreślony. Powód również podczas spotkań z dyrektorem J. P. nie powoływał się na zawarcie umowy przedwstępnej.

Dowód : zeznania świadka I. K. k. 75-76 , czas od 00:02:43 do 00:32:09 , powołanie k. 25 , zeznanie powoda k. 76v -77 , czas od 00:36:26 do 01:02:13, zeznania dyrektora pozwanego J. P. k. 78-78 v , czas od 01:02:13 do 01 :21 53, harmonogram pracy z 15 01 2018r. k. 22 z z 16 04 2018r. k. 34 oraz z 1 08 2018r. k. 39 cz b akt osobowych

W dniu 25 października 2018r. powód we wiadomości email skierowanej do dyrektora pozwanego J. P. do wiadomości P. G. w związku z wygaśnięciem umowy o pracę na czas oznaczony z dniem 14 października 2018r. oraz niezawarciem z powodem kolejnej umowy o pracę na czas nieoznaczony na stanowisku radcy prawnego , powód wezwał dyrektora pozwanego , jako przedstawiciela (...) Oddziału Regionalnego w G. do zawarcia z nim umowy o pracę na czas nieoznaczony na dotychczasowych warunkach zgodnie z warunkami umowy przedwstępnej zawartej pomiędzy pracownikiem a pracodawcą , którego reprezentowała ówczesna Pani dyrektor I. K. .W myśl umowy przedwstępnej (...)Oddział Regionalny w G. zobowiązał się zawrzeć z powodem dnia 15 października 2018r. umowę na czas nieoznaczony na stanowisku radcy prawnego w wymiarze połowy etatu na dotychczasowych warunkach finansowych. W związku z niezawarciem umowy przyrzeczonej powód wezwał (...) Oddział Regionalny w G. do zawarcia umowy przyrzeczonej w terminie do dnia 29 października 2018r. , jak również anulowania naboru na stanowisko radcy prawnego . W przypadku niezawarcia z powodem umowy przyrzeczonej w wyznaczonym terminie , powód wskazał , że zmuszony będzie wnieść pozew do sądu pracy o nawiązanie stosunku pracy zgodnie z warunkami umowy przedwstępnej.

Dowód : email z dnia 25 października 2018r. k. 8

W odpowiedzi na email powoda ,dyrektor pozwanego skierował w dniu 25 10 2018r. do powoda pismo, w którym poinformował, że po analizie akt osobowych , nie ma w nich umowy przedwstępnej zawartej pomiędzy pracownikiem , a pracodawcą , na której ustalenia powołuje się powód w emailu. Umowa o pracę powoda na czas określony wygasła w dniu 14 10 2018r. , a zatem roszczenia powoda uznać należy za bezpodstawne.

Dowód : pismo z dnia 25 10 2018r. k. 26

Po ustaniu stosunku pracy powód i M. S. stanęli do postępowania konkursowego na stanowisko radcy prawnego u pozwanego , konkurs wygrała M. S..

Okoliczność niesporna

Wynagrodzenie powoda liczone jak ekwiwalent za urlop za 3 miesiące pracy wyniosło 8 299, 52 zł.

Dowód : zaświadczenie k. 29

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach osobowych powoda oraz zeznań świadka I. K. , pomocniczo zeznań stron.

Dokumenty prywatne Sąd ocenił na podstawie art. 245 kpc, zgodnie z którym dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie, treści dokumentów strony postępowania nie kwestionowały.

Przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy sąd oparł się na zeznaniach świadka I. K. , którym dał wiarę , albowiem były one jasne i konsekwentne , świadek jednak nie pamiętała szczegółów rozmowy z powodem dotyczącej zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony , potwierdziła jedynie, że obiecała powodowi zawarcie takiej umowy , oraz że były to jedynie zapewnienia ustne. Świadek przyznała również , że w (...) obowiązywały pisemne procedury w zakresie zawierania umów i to dość szczegółowe , zawarcie umowy poprzedzone było stosownym wnioskiem , również pisemnym. Świadek nie przekazała również swojemu następcy na stanowisku dyrektora , że zamierzała z powodem zawrzeć umowę o pracę na czas nieokreślony ani ewentualnych warunków jej zawarcia.

Sąd oparł się również po części na zeznaniach powoda , zakresie , w jakim były one zgodne z zeznaniami świadka I. K. i treścią załączonych do akt sprawy dokumentów , sąd nie dał wiary powodowi co do tego , że umowa na czas

nieokreślony, której zawarcie obiecywała I. K. miała być zawarta na takich samych warunkach jak dotychczasowa umowa na czas określony, albowiem nie potwierdziła tego świadek I. K., która wskazała, że nie pamięta czy ustalała z powodem jakiegokolwiek warunki zawarcia przyszłej umowy na czas nieokreślony. Ponadto świadek wskazała w zeznaniu, że zależało jej, aby radca prawny był zatrudniony w wymiarze pełnego etatu, lecz nie pamięta, czy rozmawiała na ten temat z powodem. Powód natomiast wskazał, że był zatrudniony w wymiarze pół etatu, gdyż nie dałby rady pracować u strony pozwanej w pełnym wymiarze czasu pracy z uwagi na zatrudnienie w administracji skarbowej. Wątpliwości budzi twierdzenie powoda o braku potrzeby potwierdzenia przyszłej umowy na czas nieokreślony na piśmie w sytuacji, gdy wiadomo, że pozwany stosuje szczegółową procedurę pisemną, jeżeli chodzi o zawieranie umów jako podmiot publiczny, jak i co do niezetelności późniejszego postępowania konkursowego, nie potwierdzonej innymi dowodami.

Sąd co do zasady dał wiarę i oparł się na zeznaniach dyrektora pozwanego J. P. w zakresie, w jakim zgodne one były z zeznaniami świadka I. K. i treścią załączonych dokumentów oraz z zeznaniami powoda. Dyrektorowi pozwanego nie przekazano informacji o zawarciu umowy przedwstępnej, informacji takiej nie przekazała ani I. K., ani powód, który jeszcze w okresie swojego zatrudnienia widział się z dyrektorem pozwanego w pracy. Fakt nieprzekazania takiej informacji przez powoda w okresie zatrudnienia, co potwierdził sam powód, dodatkowo poddaje w wątpliwość zawarcie umowy przedwstępnej. Dyrektor dodatkowo wskazał na wytyczne centrali (...)w zakresie zawierania umów, najpierw zawiera się umowę na okres próbny, po czym umowę na czas określony 6 miesięcy, trzecia umowa na czas określony roku, po czym na czas nieokreślony, istnienie takich procedur co do zasady potwierdziła świadek K..

Sąd zważył co następuje :

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Art. 389. § 1 kodeksu cywilnego stanowi, że umowa, przez którą jedna ze stron lub obie zobowiązują się do zawarcia oznaczonej umowy (umowa przedwstępna), **powinna określać istotne postanowienia umowy przyrzeczonej.**

§ 2. Jeżeli termin, w ciągu którego ma być zawarta umowa przyrzeczona, nie został oznaczony, powinna ona być zawarta w odpowiednim terminie wyznaczonym przez stronę uprawnioną do żądania zawarcia umowy przyrzeczonej. Jeżeli obie strony są uprawnione do żądania zawarcia umowy przyrzeczonej i każda z nich wyznaczyła inny termin, strony wiążą termin wyznaczony przez stronę, która wcześniej złożyła stosowne oświadczenie. Jeżeli w ciągu roku od dnia zawarcia umowy przedwstępnej nie został wyznaczony termin do zawarcia umowy przyrzeczonej, nie można żądać jej zawarcia.

Zgodnie z treścią art. 390. § 1 kpc jeżeli strona zobowiązana do zawarcia umowy przyrzeczonej uchyła się od jej zawarcia, druga strona może żądać naprawienia szkody, którą poniosła przez to, że liczyła na zawarcie umowy przyrzeczonej. Strony mogą w umowie przedwstępnej odmiennie określić zakres odszkodowania.

§ 2. Jednakże gdy umowa przedwstępna czyni zadość wymaganiom, od których zależy ważność umowy przyrzeczonej, w szczególności wymaganiom co do formy, strona uprawniona może dochodzić zawarcia umowy przyrzeczonej.

§ 3. Roszczenia z umowy przedwstępnej przedawniają się z upływem roku od dnia, w którym umowa przyrzeczona miała być zawarta. Jeżeli sąd oddalił żądanie zawarcia umowy przyrzeczonej, roszczenia z umowy przedwstępnej przedawniają się z upływem roku od dnia, w którym orzeczenie stało się prawomocne.

„ W umowie przedwstępnej (pactum de contrahendo) jedna strona przyrzeka drugiej albo obie strony przyrzekają sobie wzajemnie zawarcie ze sobą w przyszłości innej umowy (umowy przyrzeczonej, zwanej również umową stanowczą, finalną lub definitywną). Przedmiotem świadczenia w umowie przedwstępnej jest złożenie oświadczenia woli **określonej treści**, potrzebnego, **by umowa definitywna doszła do skutku** (por. A. Ohanowicz, Zobowiązania..., s. 139), ewentualnie wykonanie także innych działań czy dopełnienie innych czynności, które są

niezbędne do zawarcia umowy przyrzeczonej (zob. W. Popiołek (w:) Kodeks..., s. 829; C. Żuławska (w:) Komentarz..., s. 156; P. Machnikowski (w:) Kodeks..., s. 635). Umowa przedwstępna jest umową zobowiązującą oraz ma charakter przysparzający. Jej przyczyną prawną jest causa umowy przyrzeczonej, bowiem umowa przedwstępna nie ma swojej samodzielnej przyczyny prawnej i czerpie ją z umowy przyrzeczonej, jeśli ta jest czynnością kauzalną (por. W. Popiołek (w:) Kodeks..., s. 830). Umowa przedwstępna może mieć charakter jednostronnie lub dwustronnie zobowiązujący – w zależności od tego, czy zobowiązanie do zawarcia umowy przyrzeczonej zaciąga jedna tylko, czy obie strony. Jeśli zobowiązanie zawarły obie strony – każda z nich może żądać od drugiej złożenia stosownego oświadczenia woli. Umowa przedwstępna zawierana jest wówczas, gdy strony z uwagi na istniejące przeszkody natury prawnej lub faktycznej albo z innych jeszcze przyczyn nie mogą lub nie chcą zawrzeć umowy przyrzeczonej (np. z powodu braku środków finansowych, braku zezwolenia określonej władzy, którego jedna ze stron się spodziewa) – choć chcą się już związać obowiązkiem zawarcia takiej umowy w przyszłości. Jak więc podkreśla się w doktrynie – celem zawarcia umowy przedwstępnej jest zapewnienie zawarcia umowy w przyszłości (zob. A. Ohanowicz, Zobowiązania..., s. 139). **Umowa przedwstępna przygotowuje i zapewnia dojście do skutku umowy stanowczej, co do której strony podjęły już decyzję o jej zawarciu (istnieje porozumienie co do istotnych jej postanowień)**. Celem zawarcia umowy przedwstępnej jest w konsekwencji stworzenie stanu pewności, że określona, projektowana przez strony umowa zostanie zawarta (zob. W. Popiołek (w:) Kodeks..., s. 831; tak również wyrok SA w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2008 r., I ACa 204/08, LEX nr 465083). Umowa przedwstępna może przybrać postać albo odrębnej umowy, albo postanowienia w innej umowie. Umowa przedwstępna wedle jednej grupy poglądów może zobowiązywać do zawarcia umów zobowiązujących, rozporządzających, zobowiązująco-rozporządzających, a także umów konsensualnych i realnych. Może ona również zobowiązywać do zawarcia umów z dziedziny prawa rzeczowego, spadkowego, rodzinnego, autorskiego, wynalazczego, umowy spółek, umowy o pracę (por. C. Żuławska (w:) Komentarz..., s. 154; M. Krajewski, Umowa przedwstępna zgodnie z nowelą do kodeksu cywilnego, PPH 2003, nr 6, s. 4; M. Krajewski (w:) System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część ogólna, pod red. E. Łętowskiej, t. 5, Warszawa 2006, s. 732 i n. i cyt. tam autorzy; P. Machnikowski (w:) Kodeks..., s. 635; W. Popiołek (w:) Kodeks..., s. 830). Wskazując, że art. 389 k.c. nie określa bliżej charakteru umowy przyrzeczonej, proponuje się zgodnie z zasadą lege non distinguente przyjąć, że może nią być każda umowa z dziedziny prawa cywilnego (por. M. Krajewski (w:) System..., s. 732).

Dla ważności umowy przedwstępnej niezbędne jest zawarcie w jej treści istotnych postanowień umowy przyrzeczonej.

Sporne jest w doktrynie rozumienie terminu „istotne postanowienia” umowy przyrzeczonej. Wedle wcześniejszego poglądu przez istotne postanowienia umowy przyrzeczonej rozumie się te postanowienia, które z punktu widzenia ustawy konieczne są do zawarcia umowy (essentialia negotii). Strony mogą również zawrzeć, oprócz postanowień istotnych z punktu widzenia ustawy – także dalsze postanowienia, jeśli będą miały taką wolę. Mogą włączyć nadto postanowienia istotne podmiotowo (accidentalialia negotii – F. Błahuta (w:) Kodeks..., s. 929; A. Rembieliński (w:) Kodeks..., s. 338; C. Żuławska (w:) Komentarz..., s. 156. W. Popiołek (w:) Kodeks..., s. 833). Przykładowo, jeżeli umową przyrzoną ma być sprzedaż, należy określić rzecz i cenę, lub wskazać podstawę do ustalenia ceny. Wedle innego zapatrywania przez istotne postanowienia umowy przyrzeczonej rozumie się nie tylko elementy przedmiotowo istotne, ale również pewną część elementów podmiotowo istotnych, wydzielonych na podstawie specjalnego kryterium istotności. W konsekwencji uważa się, iż **umowa przedwstępna winna zawierać te wszystkie elementy umowy przyrzeczonej, które mają takie znaczenie dla stron, że bez porozumienia się co do nich umowa przedwstępna nie zostałaby zawarta** (por. E. Drozd, Umowa przedwstępna..., s. 1563 i n.; M. Krajewski (w:) System..., s. 743 i cyt. tam autorzy). Wskazuje się w piśmiennictwie, że konieczność określenia elementów przedmiotowo istotnych umowy przyrzeczonej ma umożliwić sądowi, w przypadku sporu, ustalenie treści umowy definitywnej – poprzez jej uzupełnienie przepisami dyspozytywnymi, zwyczajami, okolicznościami konkretnego przypadku (por. Z. Radwański, Zobowiązania..., s. 127; C. Żuławska (w:) Komentarz..., s. 156; P. Machnikowski (w:) Kodeks..., s. 637). W orzecznictwie wypowiedziano pogląd, że można wprowadzić do umowy przedwstępnej, w ramach swobody kontraktowania, dodatkowe postanowienia, niż wynikające z jej essentialia negotii, których niewykonanie uzasadnia skorzystanie z umownego prawa odstąpienia od tej umowy (wyrok SN z dnia 10

października 2008 r., II CSK 215/08, OSNC-ZD 2009, nr 1, poz. 28, Biul. SN 2009, nr 1, s. 11; wyrok SN z dnia 2 października 2008 r., II CSK 212/08, M. Praw. 2009, nr 12, s. 671).

Twierdzi się, iż w sytuacji gdy istotne postanowienia umowy przyrzeczonej będą do tego stopnia niekompletne lub niejasne, że nie dadzą się uzupełnić dyspozycyjnymi przepisami ustawy lub zwyczajami – wówczas zobowiązanie nie powstanie z powodu niemożności określenia przedmiotu świadczenia, co w konsekwencji spowoduje ten sam efekt, co przy nieważności umowy (zob. A. Ohanowicz, *Zobowiązania...*, s. 140) czy też umowa przedwstępna nie spowoduje skutków prawnych (zob. C. Żuławska (w:) *Komentarz...*, s. 156). Bardziej jednak rozpowszechniony jest pogląd, że brak któregośkolwiek elementu przedmiotowo istotnego umowy przyrzeczonej powoduje jej nieważność (por. W. Popiołek (w:) *Kodeks...*, s. 833; A. Rembieliński (w:) *Kodeks...*, s. 338; F. Błahuta (w:) *Kodeks...*, s. 929; M. Wrzolek-Romańczuk, *Umowa przedwstępna*, Warszawa 1998, s. 35). Także w orzecznictwie panuje zapatrywanie, że umowa przedwstępna, która nie określa elementów przedmiotowo istotnych (koniecznych) umowy przyrzeczonej – jest nieważna (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2008 r., I ACa 204/08, LEX nr 465083; także wyrok SA w Katowicach z dnia 14 stycznia 2000 r., I ACa 914/99, OSA 2001, z. 2, poz. 8, Pr. Gosp. 2001, nr 5, s. 61; wyrok SN z dnia 30 sierpnia 1972 r., III CRN 156/72, niepubl.).”

-Komentarz Agnieszki Rzeteckiej- Gil do art. 389 k.c.

Sąd zważył, iż w sprawie niniejszej powód nie wykazał, aby doszło do zawarcia umowy przedwstępnej i aby strony złożyły zgodne oświadczenia woli w przedmiocie zawarcia umowy przyrzeczonej – umowy o pracę na czas nieokreślony, albowiem z dowodów nie wynika, aby strony uzgodniły istotne postanowienia umowy przyrzeczonej / ewentualnie uznać należy nieważność umowy przedwstępnej jako nieustalającej istotnych elementów umowy przyrzeczonej / . W sprawie wykazane zostało jedynie to, że dyrektor strony pozwanej I. K. w trakcie obowiązywania jednej z umów o pracę powoda, nie wiadomo dokładnie kiedy, powiedziała powodowi, że zamierza zawrzeć z nim umowę o pracę na czas nieokreślony i prosiła powoda, aby nie szukał innej pracy, a innych szczegółów nie pamiętała.

Z okoliczności sprawy co prawda wynika, że umowa o pracę na czas nieokreślony dotyczyła zatrudnienia powoda na stanowisku radcy prawnego / art. 65 k.c., albowiem o zatrudnieniu powoda na tym stanowisku strony rozmawiały /, niemniej jednak strony nie uzgodniły tak istotnych warunków, jak wysokość wynagrodzenia oraz wymiar czasu pracy. Poprzedni dyrektor pozwanego I. K. wyraźnie wskazała, że zainteresowana była zatrudnieniem powoda w pełnym wymiarze czasu pracy, zaś powód tylko pracą w niepełnym wymiarze czasu pracy z uwagi na inne zatrudnienie, stąd trudno byłoby już na takiej podstawie uznać, że strony rzeczywiście uzgodniły stanowiska w przedmiocie przyszłej umowy o pracę na czas nieokreślony.

Sąd miał też na uwadze i to, że zapewnienia dyrektora pozwanego były ustnymi zapewnieniami i co prawda rygor formy pisemnej z art. 29 § 2 kodeksu pracy nie jest rygorem bezwzględnym, to jednak w okolicznościach sprawy nie należy pomijać, że chodzi o stanowisko radcy prawnego strony pozwanej, a strona pozwana jest publicznym podmiotem stosującym formalistyczne procedury zatrudniania i rekrutacji, co dodatkowo poddaje w wątpliwość zawarcie umowy przedwstępnej.

Ponadto ani poprzedni dyrektor, ani sam powód, pomimo spotkań z obecnym dyrektorem strony pozwanej nie poinformowali aktualnego dyrektora pozwanego o jakichkolwiek ustaleniach dotyczących przyszłego zatrudnienia powoda.

Zobowiązanie wynikające z umowy przedwstępnej (przedmiot świadczenia) polega na złożeniu przez zobowiązanego oświadczenia woli o zawarciu umowy przyrzeczonej na warunkach określonych w umowie przedwstępnej. Jeżeli strona zobowiązana z umowy przedwstępnej uchyła się od złożenia oświadczenia woli o zawarciu umowy przyrzeczonej, drugiej stronie przysługują roszczenia określone w art. 390 § 1 i 2 k.c.

W sprawie niniejszej strona pozwana nie może złożyć oświadczenia woli o zawarciu umowy przyrzeczonej, gdyż strony nie ustaliły wszystkich jej warunków / istotnych postanowień /. Strony wbrew stanowisku powoda nie ustaliły

miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego powoda brutto w wysokości 2 000 zł oraz dodatku funkcyjnego w kwocie 600 zł brutto , czy wymiaru $\frac{1}{2}$ etatu –minimum $\frac{1}{5}$ czasu z 8 godzin /dobę tj. Minimum $\frac{1}{5}$ ze średnio 40 godzin tygodniowo , brak na te okoliczności jakichkolwiek dowodów .

Z powyższych względów należało powództwo oddalić na mocy art. 390 § 2 k.c. a contrario w zw. z art. 300 kodeksu pracy i art. 65 kodeksu cywilnego .

O kosztach procesu orzeczono na mocy art.98kpc i 99 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, obejmuje ono wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości podwójnej stawki minimalnej z uwagi na zawłość sprawy .